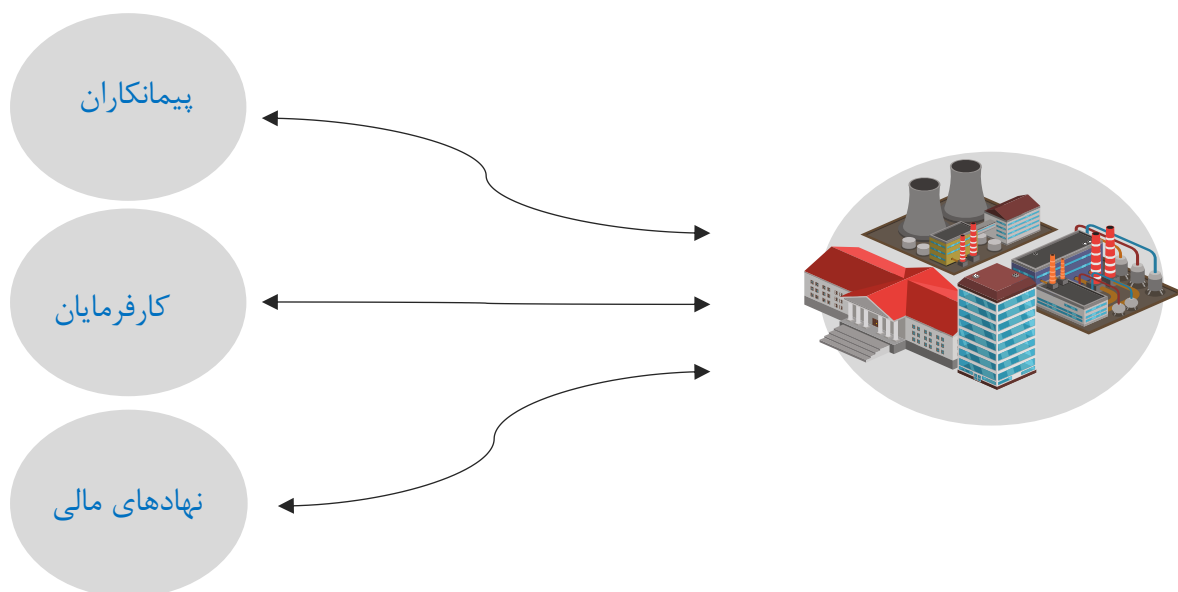

تامین مالی مبتنی بر قرارداد (فکتورینگ) چیست؟

تامین مالی مبتنی بر قرارداد (فکتورینگ):

مسئله تأمین مالی در بنگاه‌های اقتصادی یکی از مهم‌ترین موانع ارتقای توان تولید داخل و رشد اقتصادی می‌باشد. عمده بنگاه‌های اقتصادی کشور با وجود این‌که از توانمندی‌های فنی قابل قبولی برخوردار هستند؛ نمی‌توانند وثایق کافی جهت جذب منابع مالی را به نهادهای مالی در بازار پول و سرمایه ارائه کنند. در نتیجه عملاً سطح فعالیت بنگاه‌های اقتصادی محدود به توان آن‌ها در ارائه وثایق قابل پذیرش شبکه مالی کشور نظیر املاک، تجهیزات، کالا و سهام شده است و بسیاری از فعالان محیط کسب و کار امکان توسعه فعالیت‌های خود را ندارند. یکی از روش‌های رفع این محدودیت، که در کشورهای صنعتی و توسعه‌یافته بسیار متداول است، ایجاد امکان تأمین مالی مبتنی بر قرارداد (فکتورینگ) می‌باشد. «فکتورینگ»، به عنوان یکی از شیوه‌های تأمین مالی، به ویژه در شرایطی که بنگاه اقتصادی با مشکل عدم کفایت وثایق جهت جذب منابع مالی از طریق نهادهای مالی مواجه است، یکی از روش‌های متداول در سایر کشورها است که امکان ایجاد تأمین مالی مبتنی بر قراردادهای بنگاه را فراهم می‌نماید. در این شیوه تأمین مالی، بنگاه‌های اقتصادی می‌توانند مطالبات قراردادی خود را به نهادهای مالی واگذار نمایند. استفاده از ظرفیت‌های این شیوه تأمین مالی، در ماده (۸) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی و آیین‌نامه اجرایی آن (مصوبه شماره ۸۳۸۰۶/ت/۵۷۷۴۹هـ مورخ ۱۳۹۹/۷/۲۲) دیده شده است.

■ جمعیت اصلی هدف

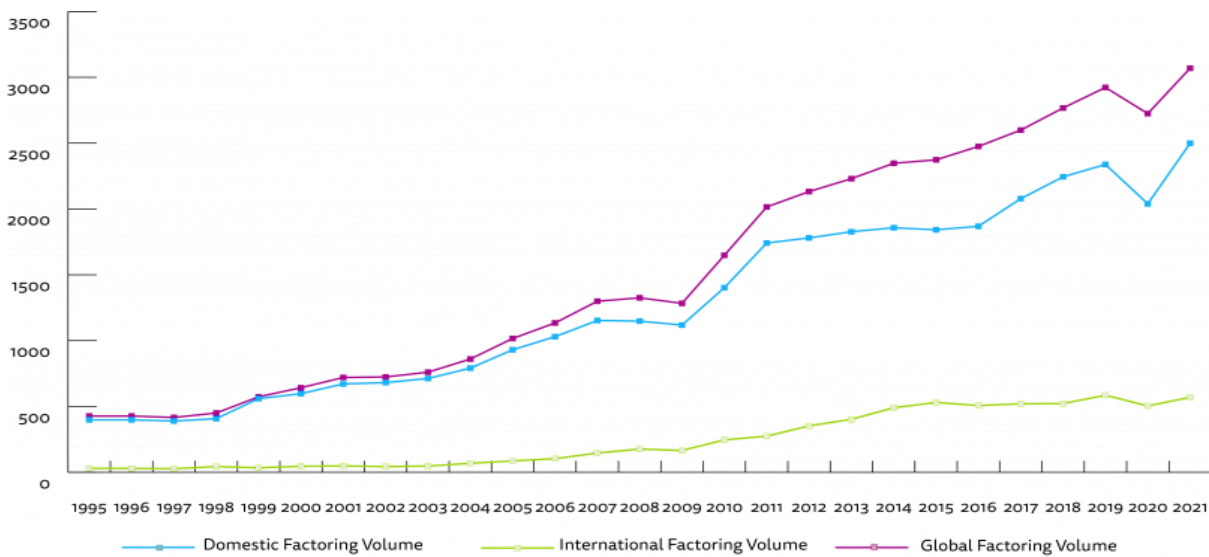

▪ مزایای فاکتورینگ

- ❖ تامین منابع مالی و وجوه نقد برای بنگاه‌های اقتصادی
- ❖ رفع محدودیت تضامین و کاهش ریسک عدم دریافت مطالبات توسط نهادهای مالی
- ❖ عدم نیاز به وثیقه‌گذاری املاک و دارایی‌ها توسط بنگاه‌های اقتصادی
- ❖ کاهش صرف زمان برای کنترل بدهی‌های معوق
- ❖ صرفه‌جویی در هزینه‌های اداری
- ❖ استفاده از معافیت‌های مالیاتی مقرر برای هزینه‌ها
- ❖ ایجاد تسهیلات اعتباری لازم
- ❖ امکان خرید کالا و خدمات در دوره‌های زمانی موردنظر

▪ رشد حجم فکتورینگ در دنیا

مجموع حجم تامین مالی به صورت فکتورینگ در ۷ سال گذشته در جهان

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
2.347.513	2.367.790	2.357.968	2.598.398	2.767.068	2.917.105	2.726.728

ساز و کار تأمین مالی از طریق فکتورینگ و واگذاری مطالبات قراردادی

قوانین، مقررات و دستورالعمل های مرتبط

مصوب خرداد ۱۳۹۸	ماده (۸) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی
مصوبه شماره ۸۳۸۰۶/ت/۵۷۷۴۹ مورخ ۱۳۹۹/۷/۲۲	آیین نامه اجرایی ماده (۸) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور
مصوبه جلسه ۱۳۷۶ شورای پول و اعتبار مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۰	دستورالعمل ناظر بر پذیرش مطالبات قراردادی (فکتورینگ) در بانک ها و موسسات اعتباری غیر بانکی

▪ تقسیم بندی قراردادهای اصلی مبنای فاکتورینگ

۱	قراردادهای مندرج در طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای قانون بودجه سنوایی (قراردادهایی که در آنها از منابع وجوه عمومی برای تامین کالا و خدمات استفاده می‌شود)	ثبت در سامانه اطلاعات قراردادهای کشور مستقر در سازمان برنامه و بودجه کشور
۲	سایر قراردادها که در واقع شامل کارفرمایان بخش غیردولتی و پروژه‌های خارج از قوانین بودجه سنوایی می‌گردد	ثبت در «سامانه ثبت واگذاری مطالبات قراردادی» در وزارت امور اقتصادی و دارایی

پذیرندگان فکتورینگ (نهادهای مالی مجاز به پذیرفتن قراردادهای فکتورینگ)

به موجب ماده (۶) آیین‌نامه اجرایی ماده (۸) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی، پذیرندگان فکتورینگ (نهادهای مالی مجاز به پذیرفتن قراردادهای فکتورینگ) عبارتند از:

- ❖ بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر بانکی دارای مجوز از بانک مرکزی و شرکت‌های تابع آنها
- ❖ شرکت‌های واسپاری (لیزینگ)
- ❖ شرکت‌های بیمه تحت نظارت بیمه مرکزی و شرکت‌های تابع آنها
- ❖ نهادهای مالی دارتای مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار و شرکت‌های تابع آنها
- ❖ صندوق توسعه ملی
- ❖ صندوق‌های توسعه‌ای و حمایتی دارای مجوز قانونی نظیر صندوق نوآوری و شکوفایی و صندوق‌های موضوع ماده (۴۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقاء نظام مالی کشور از جمله صندوق‌های پژوهش و فناوری (در صورتی که در اساسنامه آنها منع نشده باشد).

لازم به اشاره است که در این روش تامین مالی، به منظور جلوگیری از هر گونه ضرر و زیان ناشی از عدم پرداخت توسط کارفرما/ مشتری، ضرورت دارد ضمانت‌نامه‌های پرداخت مطالبات قراردادی، به نهاد مالی پذیرنده فاکتور انتقال یابد تا ریسک ناشی از این شیوه تامین مالی برای نهاد مالی کاهش یابد.

▪ تقسیم بندی قراردادهای فکتورینگ

طبق مفاد آیین‌نامه، فکتورینگ به ۳ دسته ذیل تقسیم می‌شود:

۱	فکتورینگ مستقیم	پیمانکار به نهاد مالی مراجعه می‌کند و می‌تواند به صورت <u>دوجانبه</u> یا <u>سه جانبه</u> باشد
۲	فکتورینگ معکوس	کارفرما به نهاد مالی مراجعه می‌کند و به صورت <u>سه جانبه</u> می‌باشد

کارفرما به نهاد مالی مراجعه می‌کند و با مشارکت پیمانکاران زنجیره تامین، قرارداد فکتورینگ منعقد می‌شود که به صورت <u>چندجانبه</u> می‌باشد	فکتورینگ معکوس در زنجیره تامین	۳
--	--------------------------------	---

▪ مسیر کاربران در سامانه

بنابر تکلیف قانونی، وزارت امور اقتصادی و دارایی سامانه فکتورینگ را طراحی و راه اندازی کرده است. سامانه مذکور هم اکنون با آدرس اینترنتی <https://factoring.mefa.ir> در اختیار فعالان اقتصادی قرار دارد.

